

**IX-XBIHA TAL-#ZIEM
(ĠER 13, 1-11) (3)**

Mons Lawrenz Sciberras

F'dan il-kapitlu tohroġ fid-deher ordni iehor qawwi ta' Alla lil Ġeremija, ordni marbut shiħ ma' sinjal simbolu. Hawn ukoll Alla waħdu amar lill-profeta x'ghandu jagħmel imma wkoll fissirlu l-azzjoni li Ġeremija kellu jwettaq u jpoġġi fil-prattika: "Mur u ixtri ħziem tal-ghażel għal qaddek u dawru ma' ġenbek bla ma xxarrbu bl-ilma" (Ġer 13, 2-3).

Ordni biex jixtri ħziem

It-test ikompli jidhol fid-dettal ta' dak kollu li għamel Ġeremija mingħajr ebda oġġezzjoni għal-missjoni li ġie mitlub biex jagħmel! Biss ingħata raġuni adegwata għal dak kollu li Ġeremija ġie imġiegħel biex jagħmel. Tant li l-profeta obda mingħajr ma fehem sew it-tifsir shiħ tas-simbolu tal-ħziem!

Iżda mil-vers 8 sa 10 tohroġ bil-qawwa kollha t-tifsira tal-oġġet prinċipali, mela l-ħziem. Dan il-ħziem huwa simbolu tal-Ġudea u Ġerusalem. Huwa l-poplu ta' Alla, il-belt il-qaddisa. Iżda n-nies insew għal kollok dak kollu li Alla għamel magħhom, taw qima lill-idoli u nsew il-benefiċċji kollha li Alla għamel magħhom matul il-mixja tas-snin; ibda mid-deżert, sakemm daħlu fl-art tnixxi ħalib u għasel.

Fil-prattika mela liema kienu d-dnubiet tal-poplu biex wassal fuqu kastig daqshekk

aħrax, fosthom l-eżilju ta' Babilonja. Hemm il-ksur formali tal-patt li sar f'riġlejn il-muntanja Sinaj (Es 24), l-għebusija ta' qalbhom, ma ridux jafdaw aktar f'Alla, u ddisprezzaw b'mod l-aktar miftuħ it-tempju tant qaddis għalihom. Fejn hawn ġew twettqu atti tassew diżumani, speċjalment fil-qtil tat-trabi innocenti, biex joffruhom b'sagrifiċċju 'l Alla. Dan jissejjah sagrifiċċju Molok.

Dan kollu issa jissahħah b'dak li hemm fil-vers 11: "Għax bħalma bniedem jorbot il-ħziem ma' ġenbejh, hekk jien irbatt mieghi d-dar kollha ta' Israel, u d-dar kollha ta' Ġuda, jgħid il-Mulej, biex tkun għalija

poplu, isem foħrija, sebh; imma ma semgħux" (Ġer 13,11). Ġeremija ta' bniedem Prattiku li kien u li kellu kuntatt qawwi man-nies, intebaħ li kemm-il darba jwassal il-messaġġ tiegħu permezz ta' xi simbolu, allura n-nies aktar jaslu biex jifhmuh! U fil-fatt hekk hu tassew! U kien proprju għalhekk li hu kellu jbati ħafna min-nies kompajzani tiegħu; għax huma fehmu sew l-messaġġ tiegħu.

Il-post fejn

Osservazzjoni li żgur toqot lil min jaqra b'ċerta kritika dan ir-rakkont huwa l-fatt li Alla baġhat lil Ġeremija biex jaħbi l-ħziem hdejn ix-xmara Ewfrat: Mela fil-Mesopotamja. Issa dan huwa

qatt possibbli jew le? Għal żminijietna huwa possibbli tassew għaliex hawn mezz biex wiehed imur. Imma għal dawk iż-żminijiet id-diskors ikun mod ieħor! Biss hawn ta' min jiftakar li isem ix-xmara Ewfrat kien ifisser il-medda kbira ta' art li tiffurma limiti tal-Art Imqaddsa! “Lil nislek nagħti l-art, mix-xmara ta' l-Egittu sax-xmara l-kbira, ix-xmara ta' l-Ewfrat,” (Ġen 15,18; ara wkoll Dt 1,6-8; Ġos 1,35).

Għalhekk l-eżeġeti jżommu li l-kelma Lhudija *perat* hawn mhix tirreferi għax-xmara Ewfrat u dan għaliex hija 'l bogħod sew mill-belt ta' Ġerusalem. Barra dan Ġeremija ma kellux mezz ta' transport adegwati biex jasal sa hdejn din ix-xmara u naturalment jerga' lura!

Għalhekk dawn l-eżeġeti jissuġġerixxu li din l-azzjoni tal-profeta saret f'Wadi Farah, li qiegħed madwar sitt kilometri bogħod lejn it-Tramuntana ta' Anatot. Dan ir-raħal jiġi fil-Grigal ta' Ġerusalem. F'dan il-każ id-dehra u l-ordni lil Ġeremija saru qabel il-bidu tal-eżilju lejn il-Babilonja.

Poplu ppreferut, imma.

Il-ġrajja tal-ħżiem imqiegħed fi xquq il-blat jispiċċa bi kliem fejn toħroġ karba jekk mhux ukoll rabja qaddisa! U sabiex il-messaġġ tal-profeta jasal, Ġeremija jerga' iqabbeż it-tixbiha tal-ħżiem: “Għax bħalma bniedem jorbot il-ħżiem ma' ġenbejh, hekk jien irbatt miegħi d-dar kollha ta' Israel, u d-dar kollha ta' Ġuda, jgħid il-Mulej, biex

tkun għalija poplu, isem, foħrija, sebħ” (Ġer 1,11).

L-ewwel kelma hija “isem”. Dan se jkun poplu partikulari għal Alla għaliex qed iġorr isem! Mela sejjer ikun poplu magħruf poplu li jgħorr il-glorja. Grazzi għal dan kollu Alla se jiġi mfahħar u gglorifikat. Għalhekk imbagħad fis-salm insibu: “inti s-sebħ tiegħi”.

It-tieni hija l-“foħrija”. Fil-ktieb tar-reġina Ester hemm miktub li s-sultan Assweru għamel wirja tal-ghana li kellu. “Urihom il-ġid u l-kobor ta' saltnatu, il-lussu, u l-foħrija tal-maestà tiegħu” (Est 1,7). Hekk ukoll Alla, juri li jilqa', jaċċetta u juri l-foħrija tal-poplu tiegħu. Alla għalhekk iħossu ferhan u kuntent bil-ferħ tagħna, bil-ħbiberija sana ta'

bejnietna, bil-ferh taghna. Ahna l-glorja tieghu; dan deher hafna fit-Testment il-Qadim

Mela quddiem din l-istennija kollha ta' Alla mill-poplu magħżul tiegħu, toħroġ waħedha d-deluzjoni u l-imrar tal-aħħar espressjoni li qal il-Mulej: “Imma ma semgħux” (Ġer 13,11). Din hija karba li ġgorr magħha piż kbir tassew.

Dan il-ħżiem mherri u li issa ma jiswa għal xejn huwa simbolu tal-patt li sar bejn Alla u l-poplu iżda dan ġie miksur u mċarrat. U għalhekk Alla juri d-dispjaċir kollu tiegħu għall-mod ta' kif il-poplu ġab ruħu miegħu. Dan Alla mhux xi padrun

li kontinwament jara u jgħarrex jekk il-qaddej wettaqx l-ordni jew le. Iżda Alla huwa ħabib sincier, li jittratta magħna bħala ħbieb tal-qalb tiegħu. Huwa wkoll għarus li tant investa lejn u ma l-għarusa tiegħu, biex jagħmilha aktar ferhana, sabiha u mimlija hena. Issa dan Alla qed jara li kollox inqaleb waħda sew! Kif fil-fatt hekk verament ġara.

Interessanti li wiehed jinnota kif din it-tixbiha tal-ħżiem – u li milli jidher kienet toghġob hafna lill-profeta – terġa' tirritorna fil-kitba tiegħu. Għaliex aktar ma Ġeremija kien ikellem lin-nies ta' żmienu b'din il-kwalità ta' simboli mibnija fuq ir-realtà, il-poplu

aktar jemmnu u jifhem il-messaggġ. “Forsi x-xbejba tinsa l-gawhra tagħha? Jew l-għarusa l-faxxa (ħżiem) tagħha? Imma l-poplu tiegħi nsieni għal żmien bla qjies” (Ġer 2,32). F'dan il-kliem joħroġ fil-beraħ l-intimità tal-ħżiem ma' kull min jilbsu; b'tali mod u manjiera

li dawn it-tnejn isiru haġa waħda.

Patt dejjem u ġdid

Mela hawn stat ta' fatt! Berah kbir imbiegħed minn xulxin bejn Alla missier u l-poplu li għal bosta drabi warrab lil Alla! Id-diversi grajjiet tal-istorja tal-poplu hekk turi u tikkonferma! Ma' dan kollu Ġeremija jitkellem b'qawwa minn patt "ġdid". U dan għaliex Alla ma jaċċetta qatt li t-teżor tiegħu, l-poplu magħżul jintilef u jispiċċa. Għalhekk jerga' jibda mill-ġdid dejjem imma mal-fdal. "Araw, għad jiġi żmien, orkaklu tal-Mulej, meta jien nagħmel patt ġdid ma' dar Israel u dar Ġuda;" (Ġer 31,31).

Issa hawn bil-fors li wiehed irid ifittex fejn u ma' min sar dan il-patt. Dan il-patt ġdid sar u twettaq minn u fil-persuna ta' Ġesù. "Dan il-kalċi huwa l-Patt il-Ġdid b'demmi, id-demmi li jixxerred għalikom" (Lq 22,20). Ġesù għalhekk refa' fuqu l-konsegwenzi u l-effetti kollha tan-nuqqasijiet ta' fiduċja li l-poplu magħżul kien għamel. Hawn għalhekk tidher tassew mixja li sabet it-tifsira shiħa tagħha fil-passjoni, mewt u qawmien ta' Ġesù. Hekk issib it-tifsira shiħa tagħha il-grajja tal-ħżiem merħi fi xquq il-blat!

Huwa kollu għalhekk li t-telqa tal-ħarsien tal-liġi, flimkien man-nuqqas ta' fiduċja f'Alla, dehru tassew gravi quddiem Alla missier u providenza. Fil-ktieb tal-Eżodu tidher sew l-imħabba u l-kura li Alla sa mill-bidu wera mal-poplu li huwa għażel: "Jiena naħtarkom

u nehodkom biex tkunu l-poplu tiegħi u jiena nkun Alla tagħkom, u tkunu tafu li jien Jahweh, il-Mulej Alla tagħkom" (Eż 6,7).

Kliem ieħor aktar qawwi huwa dan: "Issa, jekk tisingħu leħni u żżommu l-patt tiegħi, intom tkunu l-wirt tiegħi minn fost il-popli kollha, għax l-art kollha tiegħi. Intom tkunu saltna ta' qassisin u ġens qaddis" (Eż 19,5).

Quddiem dan il-kliem mimli fiduċja ir-realtà marbuta mal-ħżiem ta' Ġeremija tiehu tifsira oħra. Hawn, iva, kastig imma dejjem wiehed medicinali. Tbatija, iva, li twassal għal tisfija waħda u vera. U dan il-proċess ta' tisfija għandu dejjem jitlaq mill-qalb tal-individwu. Mela, iva, Ġeremija qed iniedi xi forma ta' tbatija li qiegħda fl-abbandun u forsi wkoll fid-deżolazzjoni imma dejjem b'ħarsa ta' bidla vera li titlaq mill-qalb.